

BUP & SOC

Hur funkar det?

Inspirerat av

ATT SAMTALA MED BARN
SOCIALSTYRELSEN

UTGÅNGSPUNKT

Rätten att komma till tals innebär både att barnet ska få uttrycka sin åsikt och att någon lyssnar och tar emot det som barnet säger.

Fokus för frågor

- rätt att få relevant information
- rätt att komma till tals och bli lyssnad på
- rätt till inflytande utifrån ålder och mognad.

Förhoppningar

- att barn får stöd i att uttrycka sin syn, erfarenhet, önskan, vilja etc.
- att barns synpunkter tas till vara
- att barn blir engagerade och involverade i beslutsfattande processer
- att barn utifrån ålder och mognad får dela medbestämmande och ansvar över de beslut som fattas.

ATT TÄNKA PÅ

En viktig utgångspunkt i samtalet med barn är att godta deras berättelse utan att ifrågasätta. En annan viktig utgångspunkt är att ett barn gör så gott det kan utifrån rådande omständigheter

INLEDNING

FÖRDJUPNING

AVSLUTNING

Berätta varför vi ses.
Berätta om barnets rättigheter

Anpassa frågorna och sättet att uttrycka dig utifrån samtalets syfte och barnets behov och kompetens.
Gör vad du kan för att minska maktbalansen mellan dig och barnet

Sammanfatta samtalet och ge barnet möjlighet att bekräfta om det känner igen sig och har förstått. Fråga barnet om det är något mer det vill berätta eller fråga om, innan du avslutar samtalet. Avsluta samtalet i lugn och ro så att barnet känner sig tryggt.

Följande kategorier används under fördjupningen

INFORMATION

ATT TRÄFFAS

BUP & SOC

PRATA &
BLI LYSSNAD PÅ

LITA PÅ

HOPPAS PÅ

Yngre barn

5-8 år

Yngre barn har begränsade livserfarenheter, vilket gör det svårt för dem att referera till olika livsupplevelser.

Barn som har svårt att hålla fokus eller sitta still

Att ha tillgång till ritblock, blädderblock eller en whiteboard-tavla för att med stödord och enkla teckningar illustrera viktiga aspekter i samtalet kan öka barnets begriplighet och koncentration. Sätt upp stationer i rummet för att skapa aktivitet.

Tysta barn

Att prata med tysta barn

- Du pratar inte så mycket idag. Kan du hjälpa mig att förstå hur det är för dig? Vill du berätta vad du tänker på?

Viktigast för att nå ett tyst barn är att ge det tid och att lugnt och metodiskt beskriva syftet med samtalet och andra viktiga praktiska detaljer.

Det kan vara ett stöd att rita tillsammans eller att använda olika former av bildstöd. Man kan också låta barnet skriva om sina tankar och upplevelser inför eller under samtalet

Tydlighet

Hur kan du kontrollera att barnet har förstått den information som du har gett?

Det här är inte helt lätt att förklara. Därför blir jag osäker om jag lyckats få dig att förstå. Kan vi göra så att du beskriver hur XXX fungerar? Då kan jag höra om jag har lyckats förklara på ett bra sätt.

FRÅGEBATTERI

BARNET/UNGDOMEN LEDER

- Idag ses vi för att vi är nyfikna på hur det är för dig att möta SOC och BUP.

Men det är du som bestämmer vad vi ska prata om. Säg till om du har några förslag på vad vi ska prata om. Annars så börjar jag, så får du säga till om du hellre vill prata om något annat. Är det okej? Ingen kommer att veta att det är det här är din berättelse och vi är inte intresserade av vad som som hänt.

INLEDNING

- Hej, jag heter xx och jag jobbar med att göra SOC och BUP bättre.

Börja positivt

- Vad kul det är att få träffa dig i dag

- Vad har du gjort idag?

- Hur kom du hit till mig idag?"

- Vad tycker du om att göra?

- Berätta vad som ska hända idag. Fråga om det känns ok.

Hur länge har du haft kontakt med BUP/SOC

Vem träffade du först

- Jag brukar spela in alla samtal med barn som jag träffar och det vill jag göra nu också. Det är för att jag ska komma ihåg allt som du berättar för mig. Ibland glömmar jag saker men om jag spelar in vårt samtal kan jag lyssna på det efteråt. Är det okej för dig att jag spelar in?

- Det finns inga rätt eller fel svar på mina frågor. Jag frågar för att jag vill veta hur du tycker att det är att träffa SOC & BUP, vad du tänker, känner och tycker om det som du har varit med om. För det är ju bara du som vet det.

- Om jag säger något som du inte förstår, så säg bara: "Jag förstår inte", så försöker jag förklara lite bättre. Och om jag inte förstår så kommer jag att göra likadant.

- Om jag frågar om något som du inte kan svara på så ska du inte försöka gissa. Säg bara: "Jag vet inte".

- Om jag frågar om något som du inte vill svara på, så behöver du inte svara. Säg bara: "Det vill jag inte svara på" eller "Det vill jag inte prata om".

-Om jag säger något som är fel, är det viktigt att du rättar mig. Då kan du säga: "Nej, det stämmer inte", och så kan du förklara för mig hur det är.

FÖRDJUPNING

Öppna frågor har visat sig leda till att barn berättar mer, och med mindre påverkan av andra. Öppna frågor maximerar barnets möjlighet att komma till tals och ge sin egen version

En form av mer slutna frågor är flervalsfrågor eller skalfrågor kan vara hjälpsamt för blyga eller osäkra barn genom att de då kan delta utan att behöva säga så mycket

Inled med en öppen fråga. Det bjuder in barnen/ungdomarna att ta upp det som hon eller han tycker är viktigt.

Ge återkoppling och bekräftelse under hela samtalet. Då ökar chansen för att barnet ska känna att du förstår.

Om det passar i situationen kan du själv göra korta sammanfattningar under samtalet. Fråga om de tycker att du uppfattat saker korrekt.

INFORMATION

- Hur går det till när du träffar BUP och när du träffar SOC?
- Finns det skillnader?
- Innan mötet, vet du vad som ska hända innan ni ses?
- Hur får du reda på det?
- Hur förklarar de vad som ska hända och vad som ska hända?
- Vad visste du från början?
- Vad visste du om BUP och SOC innan du kom hit?
- Förstod du mer efter första mötet?
- Vad gör dom på BUP & SOC?
- Vad är skillnaden på BUP & SOC?
- Hur är det annorlunda?
- Har de kontakt med varandra?
- Hur håller ni kontakt mellan mötena?
- Vad vet du om dina rättigheter?

ATT TRÄFFAS

Vem brukar vara med på mötet?
Hur är det?

Vem brukar följa med dig på mötet?
Hur är det?

Träffar du olika personer eller en?

Hur kommer det sig att du träffar olika personer?

Hur känns det för dig?

Var brukar ni ses?
Vem bestämmer det?

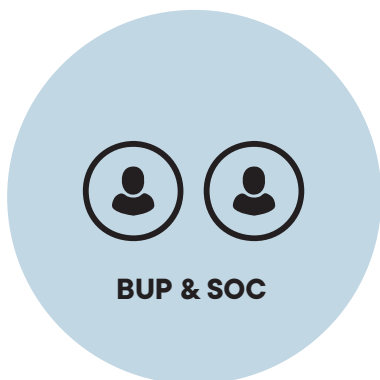
Vad tycker du om det stället?
Varför?

Vad händer på ett möte?
Efter att du varit på ett möte vad händer då?
Hur känns det däremellan?

Hur är det att träffa XXX?
Varför är det så?

Hur ska en person vara som jobbar på BUP & SOC?

Vad gör du om du inte kommer överrens med personen som du träffar på BUP eller SOC?

BUP & SOC

- Vad visste du om BUP och SOC innan du kom hit?
- Förstod du mer efter första mötet?

- Vad gör dom på BUP & SOC?
- Vad är skillnaden på BUP & SOC?
- Hur är det annorlunda?
- Har de kontakt med varandra om dig? Hur märker du det? Vad tycker du om det?

Är det skillnad på hur det känns när du träffar BUP eller SOC?

Hur länge har du haft kontakten? Hur ofta ses ni?
Har du kontakt med båda idag?

Varför träffar du båda?

Hur hjälper BUP & SOC dig?
Hjälper de dig med olika saker?

Hur borde det funka?

PRATA & BLI LYSSNAD PÅ

Vad brukar ni prata om?
Varför gör ni det?

Vem bestämmer vad ni ska prata om?

Hur mycket får du bestämma av det ni pratar om?

Om du fick bestämma vad ni ska prata om, vad skulle det vara?

Vilken typ av frågor ställer de till dig?
Hur tror du att de använder sig av informationen?

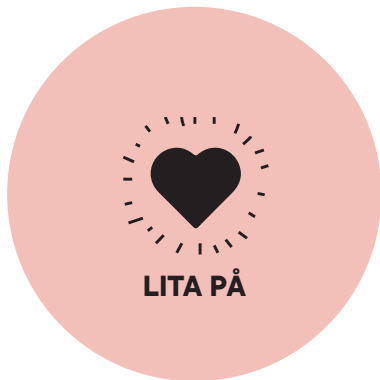
Hur vet du att de lyssnar på dig?

Vad gör man när man inte blir lyssnad på?

Vad händer med det du berättar om?

Ställer de frågor och lyssnar även på dina föräldrar?
Hur är det?

Känner du att du kan påverka beslut/insats/hjälp?

LITA PÅ

- På morgonen när du vaknar och vet att du ska träffa BUP & SOC. Hur känns det då? Finns det någon skillnad hur det är att träffa BUP eller SOC?
- Hur ska en person vara som jobbar här? Varför är det viktigt?
- Vem gör det bra för dig? Varför
- Finns det andra som du pratar med som hjälper dig? (NÄTVERKSKARTA)
- Vad fungerar bra?
- Hur borde det vara?
- Träffar man olika personer eller en?
- Något om mod och våga
- Hur är det när du pratar med XX?
- Stannar det ni pratar om mellan dig och XX?
- Varför?
- Hur känns det?

HOPPAS PÅ

- Hur har det blivit för dig sedan du kom hit?
Vad har gjort det bra?
Vad har gjort det sämre?
- Vad hoppas du ska hända?
- Hur länge tänker du att BUP & SOC kommer att hjälpa dig?
- Hur ser din väg ut i mötet med BUP & SOC? (VÄGAR)
- Kör BUP & SOC på samma väg. Dvs. samarbetar de?
- Vad får du med dig längst vägen?
- Vad är målet?
- Vem har bestämt målet?
- Känner du att du är påväg mot ditt eget mål?

AVSLUTNING

- Om vi blev bättre på att lyssna på unga, vad skulle vi lära oss då?

Nu har du berättat mycket om hur du har det. Nu ska jag berätta för dig hur jag kommer arbeta vidare för att kunna hjälpa dig på bästa sätt.

Vi kommer att ta din berättelse tillsammans med 50 andra barn som också haft kontakt med BUP & SOC. De kommer vara mellan 5-18 år. Sen kommer vi att presentera det för de som kan påverka BUP och SOC och därefter hoppas vi att du kommer att kunna se skillnader när du möter BUP och SOC framöver. Du kommer inte att märka någon skillnad, utan det tar tid.

Nu är det snart dags att säga "Hej då" för idag. Vad ska du göra nu? Tillbaka till skolan eller vad är det som händer?

Det är vanligt att det dyker upp frågor eller tankar efter sådana här samtal. Du får gärna ringa eller mejla mig om du vill. Här har du min mejladress! Om det är några frågor så kan du höra av dig till mig.

Om du vill får du gärna ta med dig materialet och om du gör det så vill jag gärna ta en bild.

<https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/ovrigt/2015-1-5.pdf>